

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii

na lata 2007-2013

<i>Wprowadzenie</i>	<i>2</i>
---------------------------	----------

Rozdział I

<i>Diagnoza stanu problemów narkotycznych w Gminie Trzebiatów</i>	<i>5</i>
---	----------

Rozdział II

<i>Cele Programu</i>	<i>6</i>
----------------------------	----------

Rozdział III

<i>Zadania własne Gminy</i>	<i>7</i>
-----------------------------------	----------

Rozdział IV

<i>Postanowienia końcowe.....</i>	<i>10</i>
-----------------------------------	-----------

WPROWADZENIE

Narkomania jest problemem społecznym i aktualnym wyzwaniem cywilizacyjnym. Rozpowszechnianie używania środków psychoaktywnych często występuje z innymi problemami społecznymi takimi jak: ubóstwo, bezrobocie, prostytutka, przestępczość, bezdomność. Używanie narkotyków wiąże się z ryzykiem dla zdrowia publicznego (HIV, żółtaczka, gruźlica, choroby weneryczne). Ponadto rozwijający się narkobiznes i wprowadzane w obrót pieniądze finansują działania terrorystyczne, wspierają gospodarkę i zbrojenia krajów odsuwanych od społeczności międzynarodowej, powodują interwencje zbrojne.

Używanie substancji psychoaktywnych przez dzieci, młodzież i osoby dorosłe oraz psychospołeczne skutki skupione wokół tego problemu powoli wychodzą z wstydlwego ukrycia. Dzieje się tak nie tylko dlatego, że problem ten dotyczy coraz młodszych grup wiekowych, a mit narkomana, który wegetuje na marginesie życia społecznego blaknie, ale do tego obnażenia zjawiska przyczynia się w znacznym stopniu fakt, że używanie środków psychoaktywnych współgzystuje z zachowaniami niedostosowanymi, zagrażającymi zdrowiu i życiu, destrukcyjnymi i przestało dotyczyć środowisk głęboko patologicznych – zatacza coraz szersze kręgi, obejmując swym zasięgiem bliższe i dalsze środowisko osób używających i uzależnionych.

Badania porównawcze ESPAD z roku 2003 (z próbą z lat 1995, 1999) przeprowadzone przez Instytut Psychiatrii i Neurologii na próbie reprezentatywnej gimnazjalistów wskazują w szczególności na:

- obniżenie wieku inicjacji narkotykowej,
- miejsca szczególnej dostępności narkotyków: szkołę, dyskotekę, bar, ulicę,
- szeroki wachlarz narastających problemów związanych z narkotykami – doświadczanych przez młodzież tj. problemy z rodzicami, przyjaciółmi, w szkole; kłopoty z policją; seks bez zabezpieczenia; kłótnie i sprzeczki; przepychanki i bójki; niechciane doświadczenia seksualne; interwencje lekarza bądź pogotowia ratunkowego,
- główny środek inicjacyjny, którym jest: marihuana, haszysz, środki nasenne i uspokajające, amfetamina, ecstasy, LSD,
- dużą znajomość działania różnych środków przez badanych, bez świadomości skutków ich zażywania dla organizmu i funkcjonowania psychicznego i społecznego,
- postawę akceptacji dla środków nielegalnych takich jak: marihuana, haszysz, amfetamina, ecstasy,
- małą skuteczność przeprowadzanych programów profilaktycznych w szkołach i konieczność elastyczności, innowacyjności i dostosowania treści oddziaływań profilaktycznych do specyfiki

środowisk lokalnych z uwzględnieniem wyników diagnozy problemowej zjawisk oraz trudności charakterystycznych dla okresów rozwojowych odbiorców programu,

➤ konieczność kształcenia i doskonalenia kardy i środowisk zainteresowanych podejmowaniem działań profilaktycznych w związku ze zmianami trendów i specyfiki problemu.

Zgodnie ze stanowiskiem Światowej Organizacji Zdrowia wszystkie substancje psychoaktywne, niezależnie od tego czy są legalne czy nie – są groźne dla zdrowia społecznego. Myślenie o problemie narkomanii wymaga szerszego oglądu i uwzględniania w planowaniu, realizowaniu i ewaluacji działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie narkomanii oraz pomoc osobom uzależnionym i ich bliskim takich wskaźników, które są zgodne z rekomendacjami i wnioskami z badań, tj. :

- rozmiar i zasięg problemu, specyfika zjawiska – diagnozowanie,
- świadomość zagrożenia problemem w poszczególnych grupach społecznych,
- problemy współwystępujące (tj. degradacja, izolacja, brak motywacji, przestępczość, współzależnienie, przemoc, wypadanie z ról),
- zasadność filozofii przeciwdziałania narkomanii a nie minimalizowania szkód,
- efektywność profilaktyki środków inicjacyjnych i zastępczych – papierosów i alkoholu,
- profesjonalizm i etykę osób zawodowo zajmujących się pomocą osobom zagrożonym, eksperymentującym i uzależnionym oraz ich rodzinom (uprawnienia, supervizja pracy socjoterapeutycznej i klinicznej, doskonalenie),
- zaangażowanie środowiska w organizowane działania profilaktyczne – współpraca i spójność celów (rodzice, liderzy młodzieżowi, nauczyciele, wychowawcy, pracownicy socjalni, pracownicy służby zdrowia, pracownicy świetlic środowiskowych i instytucji kulturalnych, pracownicy poradni psychologiczno-pedagogicznych i punktów konsultacyjnych) oraz stworzenie im możliwości rozwoju,
- ewaluacja i doskonalenie działań z zakresu przeciwdziałania narkomanii,
- realne, zgodne ze zdiagnozowanymi potrzebami planowanie i poszerzanie oferty dla osób z problemu.

Efektywność profilaktyki narkomanii nigdy nie jest dziełem przypadku, chaotycznych działań jednostek. Stąd wskazaniem do realizacji planowanych działań jest ustanowienie koordynatora programów, który potrafiłby ogarnąć całość oddziaływań. Skuteczność podejmowanych działań, jeśli są planowe, celowe i rzetelnie przeprowadzone da się zmierzyć i przenieść na czytelny obraz:

- stanu popytu odbiorców tych działań na substancje psychoaktywne,
- zmianę bądź utrwalenie postaw wobec używania narkotyków,
- poprawę funkcjonowania społecznego,

- spadek przestępczości związanej z narkotykami,
- oceny atrakcyjności i przydatności tworzonych miejsc sportu, rekreacji, oddziaływań kulturalnych promujących zdrowy, alternatywny do narkomanii styl życia i rozwój osobisty dzieci, młodzieży i osób dorosłych – poszerzanie oferty spędzania czasu wolnego w sposób bezpieczny i twórczy.

Na przeciwdziałanie narkomanii składa się szereg działań z zakresu:

- szeroko rozumianego wspierania w rozwoju dzieci i młodzieży,
- udostępniania osobom potrzebującym możliwości korzystania z konsultacji, pomocy psychologicznej, socjalnej, prawnej – dostosowanej do zdiagnozowanego problemu,
- upowszechniania wiedzy i umiejętności w zakresie profilaktyki treściowo dopasowanych do grupy odbiorców,
- koordynowanie działań profilaktycznych podejmowanych przez różne gremia społeczne,
- promocji zdrowego stylu życia,
- rozpoznania i opracowywania na bieżąco strategii rozwiązywania problemów społecznych i ekonomicznych środowiska lokalnego,
- szkolenia i doskonalenia osób zajmujących się pomocą dzieciom, młodzieży, osobom dorosłym z problemu.

Gmina Trzebiatów, jako jednostka samorządu terytorialnego realizuje zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii określone w art. 10 ust 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, zwany w dalszej części Programem, jest komplementarny wobec Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uchwalanego corocznie przez Radę Miejską w Trzebiatowie, i został opracowany w oparciu o Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Trzebiatów na lata 2006-2013.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW NARKOTYKOWYCH

W GMINIE TRZEBIATÓW

W ostatnich latach daje się zaobserwować wyraźny wzrost skali problemów wynikających z zażywania narkotyków. Dzieje się tak głównie za sprawą młodzieży, choć docierają także sygnały o wzroście zainteresowania narkotykami przez osoby dorosłe. Pojawiły się nowe substancje odurzające, a także nowe wzory ich zażywania. Jeśli chodzi o młodzież, to w latach 1992-94 nastąpił 2-krotny wzrost okazjonalnego używania narkotyków przez uczniów ostatnich klas szkół ponadpodstawowych (*z 5% do 10%*). W roku 1999 wskaźnik ten wynosił już **18%**.

Od 1997 roku wyraźnie zmniejsza się liczba osób używających narkotyków dożylnie (np. „polskiej heroiny”). Zadziałał tu prawdopodobnie głównie lęk przed zarażeniem wirusem HIV. Generalnie jednak od początku lat dziewięćdziesiątych odsetek uczniów sięgających po narkotyki wzrósł znacznie, osiągając średni poziom europejski. W miejsce najbardziej destrukcyjnego wzoru narkotyzowania się (*przyjmowana dożylnie „polska heroina”*) pojawiły się i są coraz popularniejsze są kombinacje takich środków psychoaktywnych jak *amfetamina*, *halucynogeny*, *haszysz*, *kokaina*. Wreszcie upowszechnił się trzeci wzorzec zażywania oparty na przetworach konopii (*haszysz*, *marihuana*) często właściwie nieuważanych za narkotyk.

Konstrukcja merytoryczna niniejszego dokumentu jest w dużej mierze oparta na przeprowadzonej 2005 roku Diagnozie Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Trzebiatów, stąd wyznaczone do realizacji działania są adekwatne do potrzeb mieszkańców i warunków lokalnej rzeczywistości.

Dorośli mieszkańcy Trzebiatowa, pytani o hierarchię zagrożeń społecznych narkomanię wskazali na 4 miejscu (33% badanych). Młodzież szkolna, wśród której przeprowadzono badania monitoringowe, narkomanię wskazuje na drugim miejscu (45%).

Młodzi mieszkańcy Trzebiatowa problem zażywania narkotyków przez swoich rówieśników postrzegają jako marginalny. Zarówno uczniowie VI klasy szkoły podstawowej, jak i gimnazjaliści oraz uczniowie II klasy szkoły ponadgimnazjalnej w większości dostrzegają jedynie pojedyncze przypadki. Mimo jednak, iż narkotyzowanie się nie jest przez uczniów Trzebiatowa spostrzegane jako powszechne zjawisko, to jednak prawie co trzeci uczeń III klasy gimnazjum i niemal połowa uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych przyznaje się do kontaktów ze środkami odurzającymi. Najczęściej używanymi środkami odurzającymi są marihuana (20% ankietowanych gimnazjalistów i 36% ankietowanych uczniów szkoły ponadgimnazjalnej) i amfetamina (9% gimnazjalistów i 14% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej). Towarzyszy często temu powszechne przekonanie młodych

ludzi o małej szkodliwości tej pierwszej substancji. Nie jest to prawdą i większość osób biorących groźniejsze środki odurzające zaczynała właśnie od tzw. „miękkich narkotyków” (haszyszu i marihuany).

Jednym z podstawowych sposobów radzenia sobie z problemem narkomanii powinny być oddziaływania profilaktyczne. Co trzeci z badanych uczniów wyraża przekonanie o posiadaniu wystarczającego poziomu wiedzy o działaniu środków odurzających, zaś pozostali ankietowani odczuwają deficyt w tym zakresie. A przecież wiedza na ten temat nie powinna być tematem tabu. Należy z młodymi ludźmi rozmawiać o ich problemach, powinno się mówić o sposobach, jakimi mogą być nakłaniane do wzięcia narkotyku i jak sobie w takich sytuacjach radzić.

W badaniach sprawdzono też, jak wygląda dostępność do środków odurzających w szkołach Trzebiatowa. Aż 30% gimnazjalistów i 45% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej spotkało dealera w szkole. Według uczniów naszych szkół najczęściej narkotyki można kupić w dyskotecce, pubie, ale także w mieszkaniu dealera.

Należy jednak podkreślić, że prawie 60% szóstoklasistów, co czwarty z gimnazjalistów i co piąty uczeń szkoły pogimnazjalnej nie zna miejsc sprzedaży narkotyków. Są to odpowiedzi pozytywnie diagnostyczne – świadczą o tym, że ta część uczniów nie jest prawdopodobnie zainteresowana dostępem do substancji psychoaktywnych.

ROZDZIAŁ II

CELE PROGRAMU

1. Cel główny Programu

- Ograniczenie używania środków psychoaktywnych oraz związanych z tym problemów.
- Zahamowanie tempa wzrostu popytu na narkotyki, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.

2. Cele szczegółowe Programu:

- 1) Stworzenie lokalnego systemu działań profilaktycznych adekwatnego do istniejącej na terenie Miasta i Gminy Trzebiatów skali potencjalnego zagrożenia narkomanią w celu wyeliminowania lub przynajmniej redukcji czynników prowadzących do uzależnienia,
- 2) Zainicjowanie długofalowego procesu edukacji społecznej, polegającego na systematycznym i rzetelnym dostarczaniu fachowej wiedzy wszystkim podmiotom

zainteresowanym tematem zagrożeń związanych z narkomanią i uwrażliwienia na wczesne oznaki uzależnienia oraz informowanie o dostępnych formach pomocy,

- 3) Uświadomienie i pozyskanie społeczności lokalnej do zasadności prowadzonych kampanii i przedsięwzięć edukacyjnych i profilaktycznych w przedmiocie uzależnienia od środków psychoaktywnych,
- 4) Stworzenie spójnego systemu przeciwdziałania narkomanii poprzez nawiązanie międzyinstytucjonalnej, merytorycznej współpracy różnych instytucji, organizacji pozarządowych i innych podmiotów, m.in. w celu realizacji programów edukacji zdrowotnej, zmierzających do modyfikowania stylu życia, propagowania zdrowia psychicznego, kondycji fizycznej, zdrowego stylu życia wolnego od narkotyków i innych używek, szczególnie wśród dzieci i młodzieży,
- 5) Wypracowanie wśród dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych racjonalnych postaw wobec narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym poprzez wdrażanie i realizację nowoczesnych programów profilaktycznych,
- 6) Organizowanie alternatywnych miejsc twórczego spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży, szczególnie z grup podwyższonego ryzyka.

ROZDZIAŁ III

ZADANIA WŁASNE GMINY

I. W ramach ustawowego zadania: „zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem”:

1. Prowadzenie i finansowanie bieżącej działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym:
 - a) zapewnienie konsultacji i porad prawnika, psychologa, terapeuty,
 - b) organizacja zajęć terapeutycznych dla uzależnionej młodzieży i rodziców (według zapotrzebowania),
2. Dofinansowanie i organizacja szkoleń zwiększających kompetencje osób pomagających osobom uzależnionym,
3. Edukacja lekarzy i pracowników służby zdrowia (według zapotrzebowania),

4. Udzielanie informacji dotyczących możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom, terapii i rehabilitacji.

II. W ramach ustawowego zadania: „udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej”:

1. Pomoc dla rodziców dzieci zażywających narkotyki poprzez:
 - a) informowanie o formach pomocy dzieciom i młodzieży zażywającym narkotyki,
 - b) uświadamianie członkom rodzin zagrożeń wynikających z narkomanii,
2. Dokonywanie przez pracowników socjalnych diagnozy sytuacji w rodzinach dotkniętych problemem narkomanii,
3. Prowadzenie bezpłatnego poradnictwa psychologicznego, prawnego i terapeutycznego w ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego,
4. Organizowanie różnorodnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,
5. Dofinansowanie i organizacja szkoleń, warsztatów i kursów specjalistycznych zwiększających kompetencje w zakresie pomagania osobom z problemem narkotycznym.

III. W ramach ustawowego zadania: „prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych”:

1. Organizowanie i finansowanie na terenie placówek oświatowych programów profilaktycznych, odpowiadających standardom wyznaczonym przez technologie profilaktyczne,
2. Organizowanie i finansowanie zajęć edukacyjnych dla rodziców (w szczególności z zakresu domowej profilaktyki uzależnień),
3. Dofinansowywanie innowacyjnych programów szkolnych w zakresie profilaktyki uzależnień, opracowywanych i realizowanych przez nauczycieli na terenie szkół,
4. Organizowanie i wspieranie organizacji pozaszkolnych programów profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodziców,

5. Organizowanie działalności świetlic wychowawczych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, w tym prowadzenie w nich zajęć profilaktyczno-wychowawczych,
6. Wdrażanie programów profilaktyczno-interwencyjnych dla młodzieży eksperymentującej ze środkami psychoaktywnymi,
7. Dofinansowanie i organizowanie szkoleń, kursów specjalistycznych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów o podłożu narkotykowym dla pracowników oświaty, pomocy społecznej, administracji samorządowej,
8. Organizowanie lokalnych spotkań, narad, konferencji dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów o proveniencji narkotykowej,
9. Organizowanie dla dzieci i młodzieży oraz dofinansowanie konkursów, pokazów oraz różnych form zajęć służących poznaniu zagrożeń związanych z uzależnieniami i propagujących zdrowy styl życia,
10. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych (np. broszury, ulotki, plakaty) o tematyce antynarkotykowej,
11. Propagowanie pozytywnych wzorców zachowań przez organizację i wspieranie lokalnych i ogólnopolskich kampanii edukacyjnych, imprez i akcji o tematyce antynarkotykowej.

IV. W ramach ustawowego zadania: „wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii”:

1. Wsparcie lokalowe, edukacyjne i merytoryczne organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo rozwiązywaniem problemów narkomanii, a działających na terenie Miasta i Gminy Trzebiatów,
2. Powierzenie wykonywania zadań wynikających z niniejszego Programu lub wspieranie takich zadań, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie lub dofinansowanie ich realizacji,
3. Zapewnienie dostępu do szkoleń przedstawicieli różnych zawodów stykających się w swojej pracy z osobami z problemami uzależnień,
4. Współpraca z instytucjami i stowarzyszeniami sportowymi, kulturalnymi i oświatowymi w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży,
5. Współpraca z policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zakresie:
 - a) przeciwdziałania rozprowadzaniu narkotyków wśród dzieci i młodzieży,

- b) dokonywania stałych kontroli miejsc szczególnie narażonych na działalność dealerów narkotykowych: park, dyskoteki, puby, szkoły,
- 6. Nawiązanie współpracy ze służbą zdrowia – pomoc merytoryczna dla lekarzy rodzinnych oraz dostarczanie materiałów nt. istoty uzależnienia od narkotyków.

V. **W ramach ustawowego zadania:** *„pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego”:*

Przygotowanie pracowników socjalnych do podejmowania interwencji społecznej – szkolenia.

ROZDZIAŁ IV

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

A. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Stałe monitorowanie sytuacji w zakresie używania i eksperymentowania z narkotykami dostarcza podstaw do planowania działań profilaktycznych oraz przesłanek do oceny ich skuteczności.

Monitorowanie stanu problemów narkotykowych na terenie Gminy Trzebiatów we współpracy z instytucjami, których zadania są zbieżne z celami niniejszego Programu realizowane będzie poprzez:

- 1) stworzenie sieci wymiany informacji między poszczególnymi instytucjami,
- 2) zbieranie danych statystycznych,
- 3) prowadzenie badań ankietowych dotyczących skali zjawiska w rytmie gwarantującym uzyskanie wyników porównawczych w czasie,
- 4) analizę uzyskanych danych, opracowanie wniosków i priorytetów do dalszej pracy.

B. SPODZIEWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

- 1) Uświadomienie zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych skutków używania narkotyków,
 - 1) Wzrost liczby osób zaangażowanych w propagowanie zachowań abstynenckich,

- 2) Wzrost inicjatyw społeczności lokalnej podejmowanych na rzecz zapobiegania narkomanii, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży oraz pomocy osobom uzależnionym.

C. REALIZACJA PROGRAMU

Duże rozpowszechnienie używania środków psychoaktywnych ma wielowymiarowe przyczyny, a szkody z nim związane obserwowane są w różnych sferach życia społecznego. Stąd wywodzi się postulat aby działania zapobiegawcze miały charakter interdyscyplinarny. Niezwykle istotna jest ich stała, pozioma koordynacja.

1. Realizatorem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest Urząd Miasta i Gminy w Trzebiatowie,
2. Koordynację działań związanych z realizacją zadań własnych Gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii, zawartych w niniejszym Programie prowadzi Gminny Koordynator ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom,
3. Realizację niniejszego Programu wspierają osoby, instytucje rządowe i samorządowe oraz organizacje pozarządowe, zajmujące się edukacją, sportem, kulturą, pomocą społeczną, bezpieczeństwem, ochroną zdrowia, przeciwdziałaniem patologiom społecznym,
4. Realizacja poszczególnych zadań w ramach niniejszego Programu nastąpi w trybie określonym w przepisach szczególnych.

D. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Środki na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii pochodzą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

E. ZASADY FINANSOWANIA ZADAŃ

1. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niniejszego Programu ujmuje się corocznie w budżecie Gminy w dziale 851- *ochrona zdrowia*, rozdział 85153 – *przeciwdziałanie narkomanii*,
2. Dysponentem w/w środków jest Burmistrz Miasta i Gminy, który w celu realizacji zadań określonych w niniejszym Programie określa szczegółowy harmonogram zadań oraz

preliminarz wydatków do Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na dany rok budżetowy,

3. Uruchomienie środków następuje na podstawie umowy, porozumienia lub zlecenia,

4. Nie przewiduje się finansowania:

- a) imprez organizowanych dla członków organizacji pozarządowych, związanych ze spędzaniem wolnego czasu, działalnością rekreacyjną oraz innych działań, których uczestnikami są sami członkowie organizacji (wyjątkiem od tej zasady może być dofinansowanie obozów terapeutycznych lub socjoterapeutycznych),
- b) delegacji dla działaczy lub członków organizacji (z wyjątkiem przypadków oddelegowania na kursy i szkolenia specjalistyczne),
- c) wynagrodzeń aparatu urzędniczego klubów i stowarzyszeń,
- d) wyjazdów zagranicznych, bez względu na cel,
- e) programów, które w swoich założeniach uwzględniają zysk,
- f) indywidualnej pomocy materialnej jakimkolwiek osobom prywatnym.

E. SPOSOBY KONTROLI REALIZACJI PROGRAMU

Rada Miejska dokonuje ostatecznej oceny działalności służb zajmujących się realizacją ustawy oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na podstawie:

- rocznego sprawozdania Burmistrza Miasta i Gminy z realizacji zadań określonych niniejszą uchwałą,
- rocznego sprawozdania Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej z kontroli pod względem rzetelności i prawidłowości rachunkowej.

Opracowanie:

Izabela Żaczek